

حدود مواجهه شغلی | قوانین | راهکارها

استاد: جناب آقای دکتر راهپیما

تهیه کننده: مهدی عزیزی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد

مهندسی ایمنی ، بهداشت و محیط زیست

حدود مواجهه شغلی

مفهومی در حوزه مدیریت منابع انسانی است که به میزان تعامل و ارتباط بین یک کارمند و محیط کاری اش اشاره دارد. این مفهوم بر اساس میزان تطابق بین مهارت‌ها، دانش، توانایی‌ها و نیازهای شغلی فرد و ویژگی‌ها و اهداف سازمانی استوار است.

حدود مواجهه شغلی می‌تواند تاثیر بسزایی بر عملکرد و رضایت شغلی کارمند داشته باشد. زمانی که حدود مواجهه شغلی بالا است و فرد بتواند مهارت‌ها و توانایی‌های خود را به خوبی در محیط کاری خود به کار گیرد، احتمال موفقیت و رضایت بیشتر از شغل افزایش می‌یابد. از سوی دیگر، اگر حدود مواجهه شغلی پایین باشد و فاصله بین نیازهای شخصی و شغلی فرد و شرایط محیط کاری بزرگ باشد، این می‌تواند به کاهش عملکرد و رضایت شغلی منجر شود.

در صنایع، توجه به حدود مواجهه شغلی به عنوان یکی از استراتژی‌های مدیریت منابع انسانی می‌تواند بهبود عملکرد سازمانی، افزایش مشارکت و پذیرش تغییر، حفظ و ارتقاء رضایت شغلی و افزایش بهره‌وری کارمندان را تسهیل کند.

در صنعت نفت و گاز و پتروشیمی، حدود مواجهه شغلی می‌تواند به عنوان یک عامل کلیدی در بهره‌وری، ایمنی، و عملکرد کارمندان تأثیر بگذارد. این صنایع به دلیل ماهیت پیچیده و خطرناک فعالیت‌هایشان نیازمند انواع حدود مواجهه شغلی مختلف هستند.

انواع حدود مواجهه شغلی در صنعت نفت و گاز و پتروشیمی

۱- حدود فیزیکی و محیطی:

✓ شامل شرایط فیزیکی محیط کاری مانند دما، فشار، و مواد شیمیایی خطرناک است. کارمندان این صنایع ممکن است با مواد شیمیایی، انفجارها، آتش‌سوزی و شرایط فیزیکی سختی روبرو شوند که نیازمند رعایت استانداردهای ایمنی و بهداشت مشخص است.

۲- حدود فنی و تخصصی:

✓ این شامل تطابق مهارت‌ها، دانش فنی، و تخصصی کارمندان با نیازهای وظایف شغلی می‌شود. در صنایع نفت و گاز، نیاز به تخصص در زمینه‌های مختلف از استخراج تا پردازش و توزیع وجود دارد که کارمندان باید برای انجام وظایف خود آماده و مجهز باشند.

۳- حدود زمانی:

❖ این شامل تعادل بین زمان و تلاش مورد نیاز برای انجام وظایف است. در این صنایع، ممکن است زمان انجام پروژه‌ها و تعمیرات بسیار حیاتی باشد و تأخیرهای حتی کوچکی نیز می‌تواند عواقب جدی برای ایمنی و بهره‌وری داشته باشد.

۴- حدود روان‌شناختی:

❖ شامل تطابق شخصیت، استرس، و فشارهای روانی موجود در محیط کاری است. این صنایع ممکن است با شرایط استرس‌زا و پیچیده روبرو شوند که نیازمند مدیریت استرس و روانی مناسب از سوی کارمندان است.

انواع استانداردهای حدود مواجهه شغلی

استانداردهای حدود مواجهه شغلی، یک مجموعه از راهنماها و استانداردهایی هستند که توسط سازمان‌ها، انجمن‌ها و مراکز تخصصی برای مدیریت بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار در نظر گرفته می‌شوند. این استانداردها به منظور حفظ سلامت و ایمنی کارمندان و کاهش خطرات و حوادث حادثه‌آمیز در محیط کار ارائه می‌شوند.

برخی از انواع استانداردهای حدود مواجهه شغلی عبارتند از:

استانداردهای زیست محیطی:

۱) شامل استانداردها و راهنماهایی است که به منظور کاهش تأثیرات منفی فعالیتهای صنعتی بر محیط زیست تدوین شده‌اند. این استانداردها معمولاً شامل مقرراتی برای مدیریت پسماند، مصرف منابع طبیعی، حفاظت از منابع آب و هوا و موارد مشابه است.

استانداردهای ایمنی و بهداشت حرفه‌ای:

۲) این استانداردها به منظور حفظ سلامت و ایمنی کارمندان در محیط کار تدوین می‌شوند. این شامل استانداردهایی مانند استانداردهای ایمنی ایالات متحده (OSHA)، استانداردهای ایمنی و بهداشت شغلی اروپا (EU-OSHA) و استانداردهای مشابه در سراسر دنیا است.

استانداردهای فنی و فرآیندی:

۳) این استانداردها به منظور تضمین کیفیت و عملکرد محصولات و خدمات صنعتی تدوین می‌شوند. این شامل استانداردهایی مانند استانداردهای ملی و بین‌المللی مدیریت کیفیت مانند ISO 9001 و استانداردهای مربوط به فرآیندها و فناوری‌های خاص صنایع مختلف است.

استانداردهای انسانی و سازمانی:

۴) این استانداردها به منظور بهبود مهارت‌ها، عملکرد، و رفتار کارمندان و مدیران تدوین می‌شوند. این شامل استانداردهایی مانند استانداردهای توسعه سازمانی (مانند ISO 9001 و استانداردهای مدیریت منابع انسانی) مانند ISO 45001 است.

در مواجهه شغلی افراد با مواد شیمیایی چه مسائلی را باید رعایت کنند

در مواجهه شغلی با مواد شیمیایی، رعایت نکات و سرفصل‌های اساسی ایمنی و بهداشت حرفه‌ای بسیار حائز اهمیت است. در زیر پنج سرفصل اساسی که افراد در مواجهه با مواد شیمیایی باید رعایت کنند آورده شده است:

آموزش و آگاهی:

آموزش کارمندان در مورد شناخت مواد شیمیایی مورد استفاده، خطرات مرتبط، روش‌های ایمنی برای کار با آنها، استفاده از تجهیزات محافظتی، و رفتارهای ایمن در مواجهه با مواد شیمیایی.

استفاده از تجهیزات محافظتی:

استفاده از تجهیزات محافظتی مناسب مانند ماسک‌های تنفسی، عینک ایمنی، دستکش‌ها، لباس‌های محافظ و سایر وسایل محافظتی برای کاهش مواجهه با مواد شیمیایی و حفاظت از سلامت کارمندان.

مدیریت مواد شیمیایی:

مدیریت صحیح مواد شیمیایی شامل ارزیابی و شناسایی خطرات، ذخیره‌سازی مناسب، برچسب‌گذاری صحیح، استفاده از روش‌های جایگزین کم‌خطر، و رعایت فرآیندهای ایمنی در هنگام استفاده از آنها.

پایش و کنترل محیط کار:

انجام پایش مداوم بر غلظت مواد شیمیایی در محیط کار، ارزیابی اثرات بر سلامت کارمندان، و اتخاذ تدابیر لازم برای کنترل و کاهش مواجهه با مواد شیمیایی به حداقل.

تدابیر اضطراری و آمادگی:

تدوین و اجرای طرح‌ها و راهبردهای اضطراری برای مواجهه با حوادث و واقعه‌های ناگوار مرتبط با مواد شیمیایی، ارائه آموزش‌ها و آمادگی‌های مربوط به این تدابیر به کارمندان، و برنامه‌ریزی برای مداخله فوری و ایمن در صورت وقوع حوادث.

مقایسه ای اجمالی با دو مفهوم TLV و OEL در مواجهات شغلی

در بهداشت حرفه‌ای، TLV و OEL به مقادیر مجازی از تعریض و انرژی ناشی از عوامل شیمیایی، فیزیکی و بیولوژیکی که کارمندان ممکن است در معرض آنها قرار گیرند، اشاره دارند. این مقادیر به عنوان مرز بین ایمنی و خطر برای انسان‌ها تعریف می‌شوند و برای کنترل و کاهش خطرات مربوط به این عوامل در محیط کار مورد استفاده قرار می‌گیرند.

TLV (TLV: Threshold Limit Value) بیشتر در ایالات متحده توسط انجمن

بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار (ACGIH) مشخص می‌شود.

در حالی که **OEL (Occupational Exposure Limit)** معمولاً توسط سازمان

بهداشت جهانی (WHO) یا نهادهای دیگر مرتبط با سلامت حرفه‌ای در سطح ملی یا

بین‌المللی تعیین می‌شود.

استفاده از این مقادیر، به کارفرمایان کمک می‌کند تا محیط کاری را طوری مدیریت کنند

که کارمندان در معرض خطرات قابل قبولی قرار گیرند و از آسیب‌های جدی به سلامتی

خود جلوگیری کنند.